

dixit: Melius est mihi mori quam vivere.

9. Et dixit Dominus ad Jonam: Putasne bene irasceri in super hedera? Et dixit: Bene irascor ego usque ad mortem.

10. Et dixit Dominus: Tu dolens super hedera in qua non laborasti, neque

fecisti ut cresceret, quæ sub una nocte nata est, et sub una nocte perit;

11. Et ego non parcam Ninive, civitati magna, in qua sunt plusquam centum viginti milia hominum qui nesciunt quod sit inter dexteram et sinistram suam, et jumenta multa?

PROPHETIA MICHÆÆ.

CAPUT I.

Quo tempore Michas prophetaverit; comminatur Samariam et Jerusalem exiliam et captivitatem propter idololatram ipsorum; quos plangit propheta et ad plangendum provocat.

1. Verbum Domini, quod factum est ad Micham Morasthitem, in diebus Joatham, Achaz, et Eschias, regum Juda, quod vidit super Samariam et Jerusalem:

2. Audite, populi omnes; et attendat terra, et pleritudo ejus; et sit Dominus Deus vobis in testem, Dominus de templo sacro suo.

3. Quia ecce Dominus egredietur de loco suo; et descendet, et calcabit super excelsa terra.

4. Et consumetur montes subitus eum, et valles scindentur sicut cera a facie ignis, et sicut aquæ quæ decurrunt in præsepis.

5. In scelere Jacob omne istud, et in peccatis domus Israel. Quod scelus Jacob, nonne Samaria? et quæ excelsa Jude, nonne Jerusalem?

6. Et ponam Samariam quasi æcerum lapideum in agro, cum plantatur vites; et detraham in vallem lapides ejus, et fundamenta ejus revelabo.

7. Et omnia sculptilia ejus condecidentur, et omnes mercedes ejus comburentur igne, et omnia idola ejus ponam in perditionem, quia de mercedibus mere-

trici congregata sunt, et usque ad mercedem meretricis revertentur.

8. Super hoc plangam, et ululabo; vadam spoliatus, et nudus; faciam plangam velut draconem, et lactum quasi struthionum;

9. Quia desperata est plaga ejus, quia venit usque ad Judam, teigit portam populi mei, usque ad Jerusalem.

10. In Geth molite annuntiare; lacrymis ne ploretis; in domo pulveris pulverem vos conspergite.

11. Et transite vobis, habitatio pelchra, confusa ignominia; non est egressa quæ habitat in exitu; plangam domus vicina accipiet ex vobis, quæ stetit sibi.

12. Quia infirmata est in bonum, quæ habitat in amaritudinibus, quia descendit malum a Domino in portam Jerusalem.

13. Tamultus quadrigæ stuporis habitanti Lachis; principium peccati est filia Sion, quia in te inventa sunt scelera Israel.

14. Propterea dabit emissarios super hereditatem Geth; domus mendacii in deceptionem regibus Israel.

15. Adhuc heredem adducam tibi quæ habitat in Marva; usque ad Odollam veniet gloria Israel.

16. Decalvare, et tondere super filias deliciarum tuarum; dilata calvitium tuum sicut aquila, quoniam captivi duci sunt ex te.

¹ Isai. 26, 21

CAPUT II.

propheta, populi sui multiplex iniquitatem aliquæ peccata recensens, prædict vindictam et expulsiōem ipsi sumere; et ob id loquitur, reliquiarum futuram congregationem denansat.

1. Vae qui cogitatis inutile, et operamini malum in cubilibus vestris: in luce autotina faciunt illud, quoniam contra Deum est manus eorum.

2. Et concupiscunt agros, et violenter intrant; et rapuerunt domos; et calumniauerunt virum, et domum ejus; virum, et hereditatem ejus.

3. Idecirco hæc dicit Dominus: Ecce ego cogito super familiam istam malum unde non auferetis colla vestra; et non ambulabitis superbi, quoniam tempus possessionum est.

4. In die illa sumetur super vos parabola, et cantabitur canticum cum suavitate, ditionum: Depopulatione vastati sumus; pars populi mei commutata est; quomodo recedet a me, cum revertatur, qui regiones nostras dividat?

5. Propter hoc non erit tibi mittens fasciculum sortis in castra Domini.

6. Ne loquamini loquentes: Non stilabitis super istos, non comprehendet confusio.

7. Dicit domus Jacob: Numquid abbreviatus est Spiritus Domini, aut tales sunt cogitationes ejus? Nonne verba mea bona sunt cum eo qui recte graditur?

8. Et e contrario populus meus in adversarium consurrexit. Desuper tinnica pallium sustulit; et eos qui transibant simpliciter conuertit in bellum.

9. Mulieres populi mei eiecistis de domo deliciarum suarum; a parvulis eorum tulistis laudem meam in perpetuum.

10. Surgite, et ite, quia non habetis hic requiem; propter immunditiam ejus corruptetur putredine pessima.

11. Utinam non essem vir habens Spiritum, et mendacium potius loquerer! Stillabo tibi in vinum et in ebrietatem; et erit super quem stillatur populus iste.

12. Congregationes congregabo, Jacob, totum te; in unum conducam reliquias Israel; pariter ponam illam quasi gregem in ovili, quasi pecus in medio carum; tumultuabunt a multitudine hominum.

¹ Ezech. 27, 27. Soph. 3, 3.

13. Ascendet enim pendens iter ante eos; dividet, et transibunt portam, et ingredientur per eam; et transibit rex eorum coram eis, et Dominus in capitis eorum.

CAPUT III.

Propter peccata principum, iudicem, pseudo-prophetarum ac sacerdotum populi Israel, comminatur Dominus gravem ultionem, et Jerusalem subitiam.

1. Et dixi: Audite, principes Jacob, et duces domus Israel: Numquid non vestrum est scire iudicium?

2. Qui odio habetis bonum, et diligitis malum; qui violenter tollitis pelles eorum desuper eis, et carnem eorum desuper ossibus eorum.

3. Qui comeduntur carnem populi mei, et pellem eorum desuper excocterunt, et ossa eorum confecerunt, et conciderunt sicut in lebet, et quasi carnem in medio illi.

4. Tunc clamabant ad Dominum, et non exaudivit eos; et abscedit factum suum ab eis in tempore illo, sicut nequiter egissent in adversariis suis.

5. Hæc dicit Dominus super prophetas qui seducunt populum meum, qui mordent dentibus suis, et prædicant pacem; et si quis non dederit in ore eorum quoniam, sanctificant super eum prælium.

6. Propterea nox vobis pro visione erit, et tenebræ vobis pro divinatione; et occumbet super vos prophetas, et obtenebrabitur super eos dies.

7. Et confundentur qui vident visiones, et confundentur divini; et operient omnes vultus suos, quia non est responsum Dei.

8. Veramtamen ego repletus sum fortitudine Spiritus Domini, iudicis, et virtute, ut annuntium Jacob scelus suum, et Israel peccatum suum.

9. Audite hæc, principes domus Jacob, et iudices domus Israel, qui abominabimini iudicium, et omnia recta pervertitis;

10. Qui edificatis Sion in sanguinibus, et Jerusalem in iniquitate.

11. Principes ejus in manibus iudicabant, et sacerdotis ejus in mercede dicebant, et prophete ejus in pecunia divinabant; et super Dominum requiescebant, dicentes: Numquid non Dominus

in medio nostrum? Non veniat super nos mala.

12. Propter hoc, causa vestri, ¹ Sion quasi ager arabitur, et Jerusalem quasi accrus lapidum erit, et mous templi in excelsa silvarum.

CAPUT IV.

Tempore gratis plurimae nationes accedent ad Ecclesiam, et cultum Dei cum magna securitate; consolatur Sion quod de captivitate sit a Domino rediendenda, ut de suis inimicis allevetur.

1. Et erit: In novissimo dierum erit mous domus Domini preparatus in vertice montium, et sublimis super colles; et fluent ad eum populi;

2. Et propebunt gentes multae, et dicent: Venite, ascendamus ad montem Domini, et ad domum Dei Jacob; et docebit nos de viis suis et ibimus in semitis ejus, quia de Sion egreditur lex, et verbum Domini de Jerusalem.

3. Et judicabit populos multos, et corripiet gentes fortes usque in longinquum; et occident gladiis suis in vineas, et hastas suas in ligones: non sumet gens adversus gentem gladium, et non discent ultra belligare.

4. Et sedebit vir subtus vitem suam et subtus ficum suam, et non erit qui deterrat, quia de Sion Domini exercituum locutum est.

5. Quia omnes populi ambulabunt unusquisque in nomine dei sui; non autem ambulabimus in nomine Domini Dei nostri in aeternum, et ultra.

6. In die illa, dicit Dominus, congregabo claudicantem, et eam quam ejeceram colligam, et quam affliceram;

7. Et ponam claudicantem in reliquiis, et eam, que laboraverat, in gentem robustam; et regnabit Dominus super eos in monte Sion, ex hoc nunc et usque in aeternum.

8. Et tu, turris gregis, nebulosa fides Sion, usque ad te veniet; et veniet potestas prima, regnum filiae Jerusalem.

9. Nunc quare morore contraheris? Numquid rex non est tibi, aut consiliarius tuus perit, quia comprehendit te dolor sicut parturientem?

10. Dole et satago, filia Sion! quasi parturientis, quia nunc egredieris de civi-

tate, et habitabis in regione, et venies usque ad Babylonem: ibi liberaberis, ibi redimet te Dominus de manu inimicorum tuorum.

11. Et nunc congregatae sunt super te gentes multae, quae dicunt: Lapidetur, et aspiciat in Sion oculus noster!

12. Ipsi autem non cognoverunt cogitationes Domini; et non intellexerunt consilium ejus, quia congregavit eos quatuor annos.

13. Surge et tritura, filia Sion; quia cornu tuum ponam ferream, et ungula tuas ponam areas; et comminans populos multos, et interficies Domino raptos eorum, et fortitudinem eorum Domino universae terrae.

CAPUT V.

Imminere urbis Jerusalem vastatio ostenditur, et Christus Bethlehema nasciturus; reliquia Israel exalabantur, deivitis inimici, et ablata ab ipsis idololatia.

1. Nunc vastaberis, filia latronis! Obadiomem procurant super nos, in virga percussit maxillam iudicis Israel.

2. ² Et tu, **BETHLEHEM** Ephratae, parvulus es in millibus Juda; ex te mihi egredietur qui sit dominator in Israel, et egressus ejus ab initio, a diebus aeternitatis.

3. Propter hoc dabit eos usque ad tempus in quo parturiens pariet, et reliquiae fratrum ejus convertentur ad filios Israel.

4. Et stabit, et pascet in fortitudine Domini, in sublimitate nominis Domini Dei sui; et convertentur, quia nunc magnificabitur usque ad terminos terrae.

5. Et erit iste pax. Cum venerit Assyrius in terram nostram, et quando calcaverit in domibus nostris, et subsutabimus super eum septem pastores et octo primates hominum;

6. Et pascet terram Assur in gladio, et terram Nemrod in lanceis ejus, et liberabit ab Assur cum venerit in terram nostram, et cum calcaverit in finibus nostris.

7. Et erant reliquiae Jacob in medio populorum multorum quasi res a Domino, et quasi stibae super herbam, quae non expectat virum, et non prestolatur filios hominum.

¹ Dan. 7, 14. Luc. 1, 31.

² Matth. 2, 6. Joan. 7, 42.

8. Et erant reliquiae Jacob in gentibus, in medio populorum multorum, quasi lesa in fomentis silvarum, et quasi catalos lesa in gregibus pecorum, qui cum transierit, et conculcaverit, et coeperit, non est qui eruat.

9. Exaltabit manus tua super hostes tuos, et omnes inimici tui interibunt.

10. Et erit in die illa, dicit Dominus: Auferam equos tuos de medio tui, et disperdam quadrigas tuas;

11. Et perdam civitates terrae tuae, et destruant omnes munitiones tuas; et autem maliciae de manu tua, et divinationes non erunt in te;

12. Et perire faciam sculptilia tua et statuas tuas de medio tui, et non adorabis ultra opera manuum tuarum;

13. Et evellam lucos tuos de medio tui, et conteram civitates tuas;

14. Et faciam, in furore et in indignatione, ultionem in omnibus gentibus quae non audierat.

CAPUT VI.

Decepti Dominus cum ingratis, recensens colata illis beneficia, indicans etiam quid sit bonum, et quid Dominus a populo suo requiret; sed propter iniquitatem aliam scelera filiorum Israel comminatur eis Dominus varias afflictiones.

1. Audite quae Dominus loquitur: Surge, contende iudicio adversum montes, et audiant colles vocem tuam.

2. Audiant montes iudicium Domini, et fortia fundamenta terrae: quia iudicium Domini cum populo suo, et cum Israel iudicabitur.

3. ¹ Popule meus, quid feci tibi? aut quid molestus fui tibi? Responde mihi.

4. Quia eduxi te de terra Aegypti, et de domo servientium liberavi te, et misi ante faciem tuam Moysen, et Aaron, et Mariam?

5. ² Popule meus, memento, queso, quid cogitaverit Balach, rex Moab, et quid responderit ei Balaam, filius Beor, de Sottin usque ad Gulgalam, ut cognoscere iustitias Domini.

6. Quid dignum offeram Domino? Currao panem Deo excelsi? numquid offeram ei holocaustata et vitulos annulos?

7. Numquid placari potest Dominus in

millibus arietum, aut in multis millibus hircorum pinguium? numquid dabo primogenium meum pro scelere meo, fructum ventris mei pro peccato animi meo?

8. Indicae tibi, o homo! quid sit bonum, et quid Dominus requirat a te: Utique facere iudicium, et diligere misericordiam, et sollicitum ambulare cum Deo tuo.

9. Vox Domini ad civitatem clamavit, et salus erit timentibus nomen tuum: Audite, tribus! et quis approbabit illud?

10. Adhuc ignis in domo impii thesauri iniquitatis, et mensura minor tae plena.

11. Numquid iustificabo statorem impiam, et sacelli pondera dolosa?

12. In quibus divites ejus repleti sunt iniquitate, et habitantes in ea loquebantur mendacium, et lingua eorum fraudulenta in ore vorum.

13. Et ego ergo capi percutere te perditione super peccatis tuis.

14. Tu comedes, et non saturaberis; et humiliatio tua in medio tui; et apprehendes, et non salvabis; et quos salvaveris, in gladio dabo.

15. ³ Tu seminabis, et non metes; tu calcabis olivam, et non ungeris oleo; et mustum, et non bibes vinum.

16. Et custodisti precepta Amri, et omne opus domus Achab, et ambulasti in voluntatibus eorum, et darum te in perditionem, et habitantes in ea in sibilum; et opprobrium populi mei portabitis.

CAPUT VII.

Lugor propheta tam paucos esse reliquos qui non sint iniqui; in nullo homine ostendit esse confidentiam, sed in solo Deo salvatore, qui miserabitur Sion, et pacificabit inimicos; eam ad se reducet, complens factas ad patres promissiones.

1. Ve mihi, quia factus sum sicut qui colligit in autumno racemos vindemiarum! non est botrus ad comedendum, praeco- quos ficus desideravit anima mea.

2. Perit sanctus de terra, et rectus in hominibus non est: omnes in sanguine insudantur, vir fratrem suum ad mortem venatur.

3. Malum manuum suarum dicunt bonum: principes postulat, et iudei in reddendo est; et magus locutus est

¹ Jer. 2, 3.

² Num. 22 et 23.

³ Deut. 28, 38. Agg. 1, 6.

desiderium anime suae, et conturbaverunt eam.

4. Qui optimus in eis est quasi palmarum, et qui rectus quasi spina de sepe. Dies speculationis tuae, visitatio tua renit; nunc erit vastitas eorum.

5. Nolite credere amico; et nolite confidere in duci; ab ea quae dormit in sinu tuo custodi claustra oris tui.

6. Quia filius contumeliam facit patri, et filia adversurgit adversum matrem suam, et filia adversus sororem suam; et inimici hominis domestici ejus.

7. Ego autem ad Dominum aspiciam, expectabo Deum, salvatorem meum; et audivit me Deus meus.

8. Ne lateris, inimica mea! super me, quia cecidi; consurgam cum sederò in tenebris; Dominus lux mea est.

9. Iram Domini portabo, quoniam peccavi ei, donec cessam meum iudicet, et faciat iudicium meum. Educet me in laetam; video iustitiam ejus.

10. Et aspiciet inimica mea, et operietur confusio, quae dicit ad me: Ubi est Dominus Deus tuus? Oculi mei videbunt in eam; nunc erit in conculcationem ut lutum platearum.

11. Dies, ut adfuerit maccrie tuae, in die illa longe fiet lux.

12. In die illa et usque ad te veniet de Assur, et usque ad civitates munitas; et

¹ Matth. 10, 25.
² Matth. 10, 26.

a civitatibus munitis usque ad flammam, et ad mare de mari, et ad montem de monte.

13. Et terra erit in desolationem propter habitatores suos, et propter tractum cogitationum eorum.

14. Pasce populum tuum in virga tua, gregem hereditatis tuae, habitantes soles in salta, in molio Carmeli. Pascentur Basan et Galaad iuxta dies antiquas.

15. Secundum dies egressionis tuae de terra Aegypti, ostendam ei mirabilia.

16. Videbunt gentes, et confundentur super omni fortitudine sua. Ponent manum super os, aures eorum surde erant.

17. Liagent pulvorem sicut serpentes; velut reptilia terrae perturbabuntur in aedibus suis; Dominum Deum nostrum formidabunt, et timebunt te.

18. Quis, Deus! similis tui, qui aures iniquitatem, et transis peccatum reliquiarum hereditatis tuae? Non immitte ultra furorem tuum, quoniam volens misericordiam es.

19. Revertetur, et miserabitur nostri; deponet iniquitates nostras, et projiciet in profundum maris omnia peccata nostra.

20. Dabis veritatem Jacob, misericordiam Abraham, quae jurasti patribus nostris a diebus antiquis.

³ Jer. 10, 6. Act. 10, 43.

PROPHETIA NAHUM.

CAPUT I.

Zelus Dei adversus hostes suos, qui patiens et fortitudine magnus, cuius ira aequo potest resistere, et in se sperantiam est liberator, siquae populi hostes est consumpturus.

1. Omnis Ninive: Liber visionis Nahum Elcesai.

2. Deus emulatore, et ulciscens Dominus. Ulciscens Dominus, et habens furorem: ulciscens Dominus in hostes suos, et irascens ipse inimicis suis.

3. Dominus patiens, et magnus fortitudine, et mandans non faciet innocentem. Dominus in tempestate, et turbine vie ejus, et nebulae pulvis pedum ejus.

4. Insuperans mare, et exsiccans illud,

et omnia flumina ad desertum deducens. Insuperans est Basan et Carmelus, et flos Libani elanguit.

5. Montes commoti sunt ab eo, et collis desolati sunt; et contremuit terra a facie ejus, et orbis, et omnes habitantes in eo.

6. Ante faciem indignationis ejus quis stabit? et quis resistet in ira furoris ejus? Indignatio ejus effusa est ut igitur, et petre dissolute sunt ab eo.

7. Bonus Dominus, et confortans in die tribulationis, et sciens sperantes in se.

8. Et in diluvio praeterenteo consumptionem faciet loci ejus, et inimicos ejus persequenter tenebræ.

9. Quid cogitatis contra Dominum? Consummationem ipse faciet; non consurgat duplex tribulatio.

10. Quia sicut spinæ se invicem complectantur, sic convivium eorum pariter potantur; consumentur quasi stipula ariditate plena.

11. Ex te exhibit cogitans contra Dominum malitiam, mente pertractans praevanationem.

12. Hec dicit Dominus: Si perfecti fuerint, et ita plures, sic quoque attondentur, et pertransibit; afflixit te, et non affligam te ultra.

13. Et nunc contraeam virgam ejus duro te, et rinctula tox disruppam.

14. Et precipiet super te Dominus, non seminabitur ex nomine tuo amplius; de domo dei tui intericiam sculptile, et confutile: ponam sepulcrum tuum, quia laboratus es.

15. Ecco super montes pedes evangelizantis, et annuntiantis pacem. Colobra, Juda, festivitates tuas, et redde vota tua, quia non adjiciet ultra ut pertranseat in te Belial: universus interit.

CAPUT II.

Obidio Ninive ejusque a Chaldeis depopulatio, quia superbo egit contra populum Domini.

1. Ascendit qui dispergat eorum te, qui custodit obsidionem, contemplare viam, conforta lumbos, roborata virtutem valde.

2. Quis reddidit Dominus superbiam Jacob, sicut superbiam Israel, quia vastatores dissipaverunt eos, et propinages eorum corruerunt.

3. Clypeus fortium ejus igitus, viri

¹ Isa. 52, 7. Rom. 10, 15.

excitatus in coccineis; igne habena currus in die preparationis ejus, et agitatoris consopiti sunt.

4. In itineribus conturbati sunt, quadrigæ collisæ sunt in plateis; aspectus eorum quasi lampades, quasi fulgura discurrunt.

5. Recordabitur fortium suorum, ruent in itineribus suis; velociter ascendent muros ejus, et preparabitur umbraculum.

6. Porte fluviorum aperte sunt, et templum ad solum dirutum.

7. Et miles captivus abductus est, et ansidæ ejus minabantur gementes ut columbae, murmurantes in cordibus suis.

8. Et Ninive quasi piscina aquarum aquae ejus; ipsi vero fugerunt: State, state! et non est qui revertatur.

9. Diripite argentum, diripite auram; et non est finis divitiarum ex omnibus vasis desiderabilibus.

10. Dissipata est, et scissa, et dilacerata; et cor tabescens, et dissolutio genicularum, et defectio in cunctis renibus, et facies omnium eorum sicut nigredo olivæ.

11. Ubi est habitaculum leonum, et pascua catulorum leonum, ad quam irit leo ut ingredretur illuc, catalus leonis, et non est qui exterrat?

12. Leo cepit sufficiens cutulis suis, et necavit leonem suis, et implevit præda speluncas suas, et cubile suum rapina.

13. Ecco ego ad te, dicit Dominus exercituum; et succendam usque ad fumum quadrigas tuas; et leonculos tuos commedi gladius; et exterminabo de terra prædam tuam, et non audiet ultra vox nuntiorum tuorum.

CAPUT III.

Ninive, urbs sanguinum, sub nomine sultera vastanda prædicitur; quod exemplo Alexandria a Babylonis devastata confirmatur; nec erit qui Ninive consolentur, aut eam consolentur super ipsius devastationem.

1. Va, civitas sanguinum, universa mendacii dilaceratione plena, non recedet a te rapina!

2. Vox flagelli, et vox impetus rotæ, et equi fremantis, et quadrigæ ferventis, et equitis ascendentis;

3. Et micantis gladii et fulgurantis haste, et multitudinis interfectæ, et

¹ Ezech. 84, 9. Habac. 2, 12.

gravis ruinae; nec est finis cadaverum, et corruent in corporibus suis.

4. Propter multitudinem fornicationum meretricis speciosae, et grate, et habentis melleam, quae vendit gentes in fornicationibus suis, et familias in melleis suis.

5. Ecce ego ad te, dicit Dominus exercitum, et revelabo pudenda tua in facie tua; et ostendam gentibus nuditatem tuam, et regnis ignominiam tuam.

6. Et projiciam super te abominatones, et contumelias te afficiam, et ponam te in exemplum.

7. Et erit, omnis qui viderit te resistit a te, et dicit: Vastata est Ninive. Quis commovebit super te caput? unde quaram consolatorem tibi?

8. Numquid melior es Alexandria popularum, quae habitat in fluminibus, aquae in circuma ejus; ejus divitiae, mare; aquae, mari ejus?

9. Ethiopia fortitudo ejus, et Aegyptus, et non est finis. Aethiopia et Libyes fuerunt in auxilio suo.

10. Sed et ipsa in transmigrationem ducta est in captivitatem; parvuli ejus elisi sunt in capite omnium viarum, et super inclivis ejus miserunt sortem, et omnes optimates ejus confixi sunt in compedibus.

¹ Isa. 47, 3.

PROPHETIA HABACUC.

CAPUT I.

Miserit propheta impium prosperari et prevalere adversa justam; nam adversus Iudeos suscitavit Dominus Chaldaeos, qui vinciam non Domino, sed idolo suo tribuunt.

1. Quis quod vidit Habacuc propheta.
2. Usquequo, Domine, clamabo, et

¹ Act. 13, 41.

11. Et tu ergo inebriaberis, et eris despecta; et tu quares auxilium ab inimico.

12. Omnes munitiones tuae sicut fenum cum grossis suis; si concussae fuerint, cadent in os comedentis.

13. Ecce populus tuus molles in medio tui; inimicis tuis adspersiones penduntur portas terrae tuae, devorabit ignis vectes tuas.

14. Aquam propter obsidionem haud tibi, extraxit munitiones tuas; intra lutum, et calca, subigens tene latere.

15. Ibi comedit te iris, pedibus gladio, devorabit te ut brachus; congregavit ut brachus, multiplicare et locuste.

16. Phiros fecisti negotiatum tuum quem stellae sint caeli; brachus expansus est, et avolarit.

17. Custodes tui quasi locustae, et pavuli tui quasi locustae locustarum, qui considunt in sepibus in die frigoris; vel ortus est, et avolarunt, et non est cognitum locus eorum ubi fuerint.

18. Dormitaverunt postorus tui, et Assur sepelientur principes tui, Iudam populus tuus in montibus, et non est qui congregat.

19. Non est obscura contritio tua, pessima est plaga tua. Omnes qui audierunt auditionem tuam compresserunt manum super te; quia super quem non transit malitia tua semper?

non exaudies? vociferabor ad te, vim patiens, et non salvabis?

3. Quare ostendisti mihi iniquitatem et laborem, video praedam et injustitiam contra me? Et factum est iudicium, et contradictio peccatorum.

4. Propter hoc laerata est lex, et non pervenit usque ad finem iudicium; quia impius praevalet adversus justum, propterea egreditur iudicium perversum.

5. Aspice in gentibus, et videte; ad-

mirandis, et obstupescite; quia opus factum est in diebus vestris, quod nemo credit cum narrabitur.

6. Quis ecce ego suscitabo Chaldaeos, gentem amaram et velocem, ambulantem super latitudinem terrae, ut possideat tabernacula non sua.

7. Horribilis et terribilis est; et semetipsa iudicium, et cunus ejus egredietur.

8. Liores pardis erui ejus, et veloces lupis vesperitibus; et diffundentur equites ejus, equites manque ejus de longe venient, volabant quasi aquila festinans ad comedendum.

9. Omnes ad praedam venient; facies eorum ventus urens, et congregabit quasi amaram, captivitatem.

10. Et ipse de regibus triumphabit, et tyranni ridiculi ejus erunt; ipse super omnem munitionem ridebit, et comportabit aggerem, et capiet eam.

11. Tuas mutabit spiritus, et pertransibit, et corrumpit: haec est fortitudo ejus del sui.

12. Numquid non tu a principio, Domine, Deus meus, sancte meus, et non movemur? Domine, in iudicium possitum cum, et fortem, ut corripere, fundasti eum.

13. Mundi sunt oculi tui, ne videas malum, et respicere ad iniquitatem non poteris. Quare respicis super iniqua agentem, et taces de veritate impio justorem sel?

14. Et facies homines quasi pisces maris, et quasi reptile non habens principum?

15. Totum in hamo sublevavit; traxit illud in sagena sua, et congregavit in rete suam. Super hoc laetabitur, et exultabit.

16. Propterea immobilis sagena sua, et sacrificabit reti suo, quia in ipsis intrassata est pars ejus, et cibus ejus electus.

17. Propter hoc ergo expandit sagenam suam, et semper interficere gentes non parcat.

CAPUT II.

Propheta a Domino responsam expectanti praecipit ut scribat visionem, ac longanimiter ipsius eventum expectet; destructio Babylois propter multa ipsorum scelera describitur, et quod idola eis non proderant.

1. Super custodiam meam stabo, et fi-

¹ Joan. 3, 30. Rom. 1, 27. Gal. 3, 11. Hebr. 10, 23.

gan gradum super multitudine, et contemplantur ut videam quid dicatur mihi, et quod respondeam ad argumentum me.

2. Et respondit mihi Dominus, et dixit: Scribe visum, et explana eum super tabulas, ut percurrat qui legitur eum.

3. Quia adhuc visus procul; et apparebit in diebus, et non monumentum; si moram fecerit, expecta illum, quia veniens veniet, et non tardabit.

4. Ecce qui incredulus est, non erit recta anima ejus in semetipso; iustus autem in fide sua vivet.

5. Et quomodo vivum potentem decipit, sic erit vis sapientis, et non decorabitur; qui dilatavit quasi infernus animam suam, et ipso quasi mors, et non adimpletur, et congregabit ad se omnes populos.

6. Numquid non omnes isti super eum parabolum sumunt, et loquela mulgatum ejus, et dicitur: Vae ei qui multiplicat non sua? Usquequo et aggravat contra se densum lutum?

7. Numquid non repente consurgunt qui mordent te, et suscitabuntur lacernas te, et eris in rapina eis?

8. Quia tu spoliasti gentes multas, spoliabunt te omnes qui reliqui fuerint de populis, propter sanguinem hominis, et iniquitatem terrae civitatis, et omnium habitantium in ea.

9. Vae qui congregat avaritiam malam domui suae, ut sit in excelsu nidus ejus, et liberari se putat de manu mali!

10. Cogitasti confusionem domui tuae; concidisti populos multos, et peccavit anima tua.

11. Quia lapis de pariete clamabit, et lignum, quod inter juncturas aedificiorum est, respondebit.

12. Vae qui edificat civitatem in sanguinibus, et preparat urbem in iniquitate!

13. Numquid non haec sunt a Domino exercitum? Laborabit enim populi in multo igne, et gentes in vacuum, et delicient;

14. Quia replebitur terra, ut cognoscant gloriam Domini, quasi aquae operient mare.

15. Vae qui potum dat amico suo mittens fel ejus, et inebrians ut aspiciat nudum solum!

² Esch. 24, 9. Nah. 3, 1

16. Repletus es ignominia pro gloria. Bibe tu quoque, et consopio. Circumdabit te calix dexterae Domini, et vomitus ignominiae super gloriam tuam.

17. Quia iniquitas Libani operiet te; et vastitas animalium deterribit eos de sanguinibus hominum, et iniquitate terrae, et civitatis, et omnium habitantium in ea.

18. Quid prodest sculptile, quia sculptus illos factor suus, confutale, et imaginem falsam? quia speravit in figmento factor ejus, ut faceret simulacra muta.

19. Vae qui dicit ligno: Expersperisco. Surge, lapidi facies! Numquid ipse docere poterit? Ecce iste operatus est auro et argento, et omnis spiritus non est in visceribus ejus.

20. Dominus autem in templo sancto suo: sileat a facie ejus omnis terra!

1. ORATIO NABACUC PROPHETAE PRO IGNORANTIBUS.

CAPUT III.

2. Domine, audivi audientiam tuam, et timui. Domine, opus tuum, in medio anorum vivifica illos; in medio annorum notum facies; cum iratus fueris, misericordiae recordaberis.

3. Deus ab austro veniet, et Sanctus de monte Pharan: operuit caelos gloria ejus, et laudis ejus plena est terra.

4. Splendor ejus ut lux erit; cornua in manibus ejus: ibi abscondita est fortitudo ejus.

5. Ante faciem ejus ibit mors; et egredietur diabolus ante pedes ejus.

6. Stetit, et mensus est terram; aspexit, et dissolvit gentes; et contritus sunt montes seculi; incurvati sunt colles mundi ab itineribus eternitatis ejus.

7. Pro iniquitate vidi tentoria Aethiopiae, turbabuntur pelles terre Madian.

8. Numquid in fluminibus iratus es, Domine? aut in fluminibus furor tuus? vel in mari indignatio tua? qui ascendes super equos tuos, et quadrigae tuae salvatio.

9. Suscitans suscitabis arcum tuum, juramenta tribusque locutus es; flavio scilicet terrae.

10. Viderrunt te, et doluerunt montes; gurges aquarum transiit; dedit abyssus vocem suam, altitudo manus suae levavit.

11. Sol et luna steterunt in habitaculo suo, in luce sagittarum tuarum, ibi in splendore fulgurantis haste tuae.

12. In fremitu concutabis terram; in furore obstupescas gentes.

13. Egressus es in salutem populi tui, in salutem cum Christo tuo; percussisti caput de dano impii, denudasti fundamentum ejus usque ad collum.

14. Maleficia scilicet scriptis ejus, capiti bellatorum ejus, venientibus ut turbe ad dispergendum me; exultatio eorum, sicut ejus qui deoratur pauperem in abscondito.

15. Viam fecisti in mari equis tuis, in luto stragum multarum.

16. Audivi, et conturbatus est venter meus; a voce contremuerunt labia mea.

17. Ingredietur turbo in oculos meos, et subter me scateat, ut requiescam in die tribulationis, ut ascendam ad populum accinctum nostrum!

18. Fleus enim non florabit, et non erit germen in vineis; mentitur opus olivae, et arva non afferent cibum; abscondetur de ovili pecus, et non erit armentum in praeseipio.

19. Ego autem in Domino gaudebo; et exultabo in Deo, Jesu meo.

20. Deus Dominus fortitudo mea, et super excelsa mea deducit me victor in psalmis canentem.

PROPHETIA SOPHONIAE.

CAPUT I.

Quo tempore Sophoniae propheterit, qui plurimum peccatoribus universis, deinde Judaeis comminatur, ob idololatiam et Dei contemptum, divinam ultionem; Jerusalem quoque locentis veritatem dicitur, et quantam amara dies ultionis Domini.

1. Verbum Domini quod factum est ad Soseniam, filium Chusi, filii Godoliae, filii Amariae, filii Ezechie, in diebus Josiae, filii Amen, regis Judae.

2. Congregans congregabo omnia facie terra, dicit Dominus:

3. Congregans hominem et pecus, congregans volatilia caeli et pisces maris; et ruinae implorant erunt, et disperdam homines a facie terra, dicit Dominus.

4. Et extendam manum meam super Joram et super omnes habitantes Jerusalem, et disperdam de loco hoc reliquias Babil, et omnia aedificatorum cum sacerdotibus:

5. Et eos qui adorant super tecta militum caeli, et adorant et jurant in Domino, et jurant in Melchom;

6. Et qui avertuntur de post tergum Domini, et qui non quaesierunt Dominum, nec investigaverunt eum.

7. Silete a facie Domini Dei, quia juxta est dies Domini; quia preparavit Dominus hostiam, sanctificavit vocatos suos.

8. Et erit: In die hostie Domini, visitabo super principes, et super filios regis, et super omnes qui induit sunt veste peregrina;

9. Et visitabo super omnem qui arrogantur ingredi super limen in die illa, qui complent domum Domini Dei sui iniquitate et dolo.

10. Et erit in die illa, dicit Dominus, vox clamoris à porta piscium, et ululatus secunda, et contritio magna à collibus.

11. Ululate, habitatores pileae; conticuit

omnis populus Chanaan, disperierunt omnes involuti argento.

12. Et erit in tempore illo: scrutator Jerusalem in incensis, et visitabo super viros doctos in scibus suis; qui dicunt in cordibus suis: Non faciet bene Dominus, et non faciet male.

13. Et erit fortitudo eorum in direptionem, et domus eorum in desertum; et 1. modificabit domos, et non habitabunt; et plantabunt vineas, et non bibent vinum earum.

14. Juxta est dies Domini magnus; juxta est, et velox nimis; vox diei Domini amara, tribulabitur illi foris.

15. Dies ire dies illa, dies tribulationis et angustiae, dies edamitatis et miseriae, dies tenebrarum et caliginis, dies nebulae et turbis.

16. Dies tubae et clangoris super civitate munitas, et super angulos excelsos.

17. Et tribulabo homines, et ambulabunt et caeci, quia Dominus peccaverunt; et effundetur sanguis eorum sicut lumen, et corpora eorum sicut stercola.

18. Sed et argentum eorum et aurum eorum non poterit liberare eos in die ire Domini; in igne zeli ejus deoratur omnis terra, quia consummationem eorum festinatione faciet cunctis habitantibus terram.

CAPUT II.

Hortatur propheta populum ut ad Deum convertatur, priusquam ira Domini et super-veniat, omnesque mansuetos terre ut Dominum quaerant; denudans destructionem aedificatorum Philistinibus, Moabitibus, Ammonitis, Aethiopiis et Assyriis.

1. Convenite, congregamini, gens non amabilis.

2. Priusquam pariat jusse quasi pulverem transeuntem diem, antequam ve-

1 Amos 5, 11.
2 Ezech. 7, 19.

1 Inf. 3, 8.

niat super vos ira furoris Domini, antequam veniat super vos dies indignationis Domini.

3. Querite Dominum, omnes mansueti terræ, qui iudicium ejus esis operati; querite iustum, querite mansuetum, si quomodo abundamini in die furoris Domini.

4. Quia Gaza destructa erit; et Ascalon in desertum; Astotum in meridie ejicient, et Accaron eradicabitur.

5. Væ qui habitatis fanculum maris, gens peritiorum, Philistinorum! et disperdetur te, sicut et non sit inhabitator.

6. Et erit fanculus maris rospes pastorum, et caute peccorum.

7. Et erit fanculus ejus qui remanserit de domo Juda; ibi pascentur, in domibus Ascalonis ad vesperam requiescent, quia visitabit eos Dominus Deus eorum, et avertet captivitatem eorum.

8. Audivi opprobrium Moab, et blasphemias filiarum Ammon, quæ exprobraverunt populo meo, et magnificati sunt super terminos eorum.

9. Propetia vivo ego, dicit Dominus exercituum, Deus Israel, quia Moab et Sodoma erit, et filii Ammon quasi Gomorras, sicutis spinarum, et acervi salis, et desertum usque in æternum; reliquæ populi mei diripient eos, et residui gentis mee possidebunt illos.

10. Hec eis eveniet pro superbia sua, quia blasphemaverunt et magnificati sunt super populum Domini exercituum.

11. Horribilis Dominus super eos; et attenuabit omnes domos terre; et adorabunt eum viri de loco suo, omnes insula gentium.

12. Sed et vos, Æthiopes, interfecti gladio meo eritis.

13. Et extendet manum suam super aquilonem, et perdet Assur, et ponet spiccosam in solitudinem, et in inivium, et quasi desertum.

14. Et accubabit in medio ejus grex, omnes bestie gentium; et accersatus et ericis in liminibus ejus morabuntur; vos cantantis in fenestra, corvus in superlaminari, quoniam attenuabo robur ejus.

15. Hec est civitas gloriosus habitans in confidentia, quæ drobat in corde suo: Ego sum, et extra me non est alia auxilius. Quomodo facta est in desertum,

¹ Esch. 22, 27. Mich. 3, 11.

cubile bestiarum? Omnis qui transit per eam sibilabit, et movebit manum suam.

CAPUT III.

Arquit Jerusalem, et precipue rectores ejus, quibus innotat colorem Dei vindictam, quod neque beneficis neque facillis sit ad ipsam conversi; de felicitate nova legi, et multiplicatione credentium; penamque iniquorum predictur.

1. Væ provocatrix, et redempta civitas, columna!

2. Non audit vocem, et non suscepit disciplinam; in Domino non est confusus, ad Deum suum non appropriavit.

3. Principes ejus in medio ejus quasi leones rugientes; iudices ejus lupi vespere, non relinquunt in mane.

4. Prophete ejus vesani, viri infideles; sacerdotes ejus pollutum sanctum, iniuste egorant contra legem.

5. Dominus justus in medio ejus non faciet iniquitatem; mane mane iudicium suum dabit in lucem, et non abscedetur; nec civitatem iniquis confusionem.

6. Disperdidi civitatem, et dissipati sunt angeli eorum; desertas feci vias eorum, dum non est qui transeat; desolate sunt civitates eorum, non remanente viri, neque ullo habitatore.

7. Dixi: Astamen timebis me, suscepis disciplinam; et non peribit habitaculum ejus, propter omnia in quibus visitasti eam; verumtamen diluendo surgentes corruperunt omnes cogitationes suas.

8. Quapropter expecta me, dicit Dominus, in die resurrectionis mee in futuram; quia iudicium meum ut coarguam gentes, et colligam regna, et effundam super eos indignationem meam, omnem iram furoris mei! In ipse enim zeli mei devarbitur omnis terra.

9. Quia tunc reddam populis libum electam, et invocent omnes in nomine Domini, et serviant ei humero uno.

10. Ultra flumina Æthiopiae, inde supplices mei; illi dispercorum merum deferent munus mihi.

11. In die illa non confunderi super cunctis ad inventionibus tuis, quibus prevaricata es in me, quia tunc auferam de medio tui magniloquos superbie tue, et non adifices exaltari amplius in monte sancto meo.

12. Et derelinquam in medio tui po-

² Sap. 1, 18.

pulum pauperem et egenum; et sperabit in nomine Domini.

13. Reliquæ Israel non facient iniquitatem, nec loquentur mendaciam; et non inveniatur in ore eorum lingua dolosa, quoniam ipsi pascentur, et accubabunt, et non erit qui exterruit.

14. Lauda, filia Sion; jubila, Israel; letare, et exalta in omni corde, filia Jerusalem.

15. Abstulit Dominus iudicium tuum, avertit inimicos tuos; rex Israel, Dominus in medio tui, non timebis malum alienum.

16. In die illa dicetur Jerusalem: Noli timere; Sion, non dissolvantur manus tue!

17. Dominus Deus tuus in medio tui

fortis; ipse salvabit; gaudet super te in lætitia, silebit in dilectione sua, exultabit super te in laude.

18. Nugas, qui a lege recesserant, congregabo, quia ex te erant, ut non ultra habitas super eis opprobrium.

19. Ecce ego innotificum omnes qui affixerunt te in tempore illo; et salvabo claudicantem; et eam, quæ cæca fuerat, congregabo; et ponam eos in laudem, et in nomen, in omni terra confusiois eorum.

20. In tempore illo quo adducam vos, et in tempore quo congregabo vos, dabunt enim vos in nomen, et in laudem omnibus populis terræ, cum convertero captivitatem vestram coram oculis vestris, dicit Dominus.

PROPHETIA AGGÆL.

CAPUT I.

Quo tempore prophetaverit Aggæus; qui interpret Judæos quod, neglectis domo Dei, superstitia servarent; ob quam causam dicit illis immisam a Deo sterilitatem; eo quo tempore dux Zorobabel et Jesus, sacerdos magnus, una cum populo exierat, incipiunt a edificare domum Dei.

4. In anno secundo Darii regis, in mense sexto, in die vna mensis, factum est verbum Domini in manu Aggæi propheta, ad Zorobabel, filium Salathiel, ducem Juda, et ad Jesum, filium Josedece, sacerdotem magnum, dicens:

2. Hæc ait Dominus exercituum, dicens: Populus iste dicit: Non dum venit tempus domus Domini edificande.

3. Et factum est verbum Domini in manu Aggæi propheta, dicens:

4. Numquid tempus vobis est ut habitetis in domibus læqueatis, et domus illa deserta!

¹ Esdr. 5, 1.

5. Et nunc hæc dicit Dominus exercituum: Ponite corda vestra super vias vestras.

6. Seminatistis multum, et intulistis parum; comodistis, et non estis satiati; bibistis, et non estis inebriati; operuistis vos, et non estis calefacti; et qui mercedes congregavistis, misit eas in sacculum perituum.

7. Hæc dicit Dominus exercituum: Ponite corda vestra super vias vestras;

8. Ascendite in montem, portate ligna, et edificate domum; et acceptabilis mihi erit, et glorificabor, dicit Dominus.

9. Respexitis ad amplius, et ecce factum est minus; et intulistis in domum, et exsufflari illud; quam ob causam? dicit Dominus exercituum; quia domus mea deserta est, et vos festinatis inusquequisto in domum suam.

10. Propter hoc super vos prohibiti sunt celi, ne darent rorem, et terra

¹ Esdr. 22, 38. Mich. 6, 13.

prohibita est ne daret germin suum;

11. Et vocavit siccitatem super terram; et super moventes, et super triticum, et super vinum, et super oleum, et quancumque profert humus, et super homines, et super jumenta, et super omnem laborem manuum suarum.

12. Et audivit Zorobabel, filius Salathiel, et Jesus, filius Josedece, sacerdos magnus, et omnes reliqui populi, vocem Domini Dei sui, et verba Aggæi prophete, sicut misit eum Dominus Deus eorum ad eos; et timuit populus a facie Domini.

13. Et dixit Aggæus, manibus Domini de nuntiis Domini, populo dicens: Ego vobiscum sum, dicit Dominus.

14. Et suscitavit Dominus spiritum Zorobabel, filii Salathiel, ducis Juda, et spiritum Jesu, filii Josedece, sacerdotis magni, et spiritum reliquorum de omni populo; et ingressi sunt, et faciabant opus in domo Domini exercituum, Dei sui.

CAPUT II.

Etsi templum reedificatum nihil videatur profici collatum, postea tamen, veniente Messia, replebitur gloria majori quam fuerit priores temporibus; et sicut Judæi ob neglectam templa reedificationem fecerunt immundi coram Deo, ipsorumque sacrificia, et sterilitas adducta, ita post inceptam reedificationem omnia ipsa facta sunt prospera.

1. In die vigesima et quarta mensis, in sexto mense, in anno secundo Darii regis.

2. In septimo mense, vigesima et prima mensis, factum est verbum Domini in manu Aggæi prophete, dicens:

3. Loquere ad Zorobabel, filium Salathiel, ducem Juda, et ad Jesum, filium Josedece, sacerdotem magnum, et ad reliquos populi, dicens:

4. Quis in vobis est devotus, qui vidit domum istam in gloria sua prima? et quid vos videtis hanc nunc? Numquid non ita est, quasi non ait in oculis vestris?

5. Et nunc confortare, Zorobabel! dicit Dominus; et confortare, Jesu, filii Josedece, sacerdos magnus; et confortare, omnis populus terre, dicit Dominus exercituum; et facite (quoniam ego vobiscum sum, dicit Dominus exercituum) 6. Verbum quod pepigi vobiscum cum

¹ Hebr. 12, 23.

egredimini de terra Egypti, et Spiritus meus erit in medio vestrum; nolite timere.

7. Quia hæc dicit Dominus exercituum: ¹ Adhuc unum medicum est, et ego commovebo caelum et terram, et mare, et aridum.

8. Et movebo omnes gentes, et veniet desiderare cunctis gentibus; et in plebe domum istam gloria, dicit Dominus exercituum.

9. Meum est argentum, et meum est aurum, dicit Dominus exercituum.

10. Magnus erit gloria domus istius novissime plus quam prime, dicit Dominus exercituum; et in loco isto dabo pacem, dicit Dominus exercituum.

11. In vigesima et quarta noni mensis, in anno secundo Darii regis, factum est verbum Domini ad Aggæum prophetam, dicens:

12. Hæc dicit Dominus exercituum: Interroga sacerdotes legem, dicens:

13. Si tolerit homo carnem sanctificatam in ora vestimenti sui, et tetigerit de summitate ejus panem, aut pulmentum, aut vinum, aut oleum, sui omnem cibum, numquid sanctificabitur? Respondentes autem sacerdotes, dixerunt: Non.

14. Et dixit Aggæus: Si tetigerit politus in anima et omnibus his, numquid contaminabitur? Et responderunt sacerdotes, et dixerunt: Contaminabitur.

15. Et respondit Aggæus, et dixit: Sic populus iste, et sic gens ista ante faciem meam, dicit Dominus; et sic omne opus manuum eorum, et omnia quae obtulerunt ibi, contaminata erunt.

16. Et nunc ponite corda vestra a die hac et supra, antequam poneret lapis super lapidem in templo Domini.

17. Cum accederetis ad acervum viginti modiorum, et fierent decem; et intraretis ad torcular, et experiretis quinquaginta lagenas, et fiant viginti.

18. Percussi vos vento urente, et ariditate, et grandine omnia opera manuum vestrarum: et non fuit in vobis qui revertetur ad me, dicit Dominus.

19. Ponite corda vestra ex die ista, et in futurum, a die vigesima et quarta noni mensis; a die qua fundamenta facta sunt templi Domini, ponite super vos vestram.

20. Numquid jam semen in germine est, et adhuc vinea, et ficus, et malva-

granatum, et lignum olivæ non floruit? et die ista benedicam.

21. Et factum est verbum Domini secundo ad Aggæum in vigesima et quarta mensis, dicens:

22. Loquere ad Zorobabel, ducem Juda, dicens: Ego movebo caelum pariter et terram.

¹ Ezech. 49, 13.

PROPHETIA ZACHARIÆ.

CAPUT I.

Quo tempore Zacharias propheta verit; qui hortatur populum ad respiciendam, ne imitentur patres suos, qui prophetas contempentes puniunt, duplici figura ostendit Dominus se penitentem gentes que populum suam affecerant; hanc autem Jerusalem revocandam, in qua edificabitur ipsi Domino templum.

1. In mense octavo, in anno secundo Darii regis, factum est verbum Domini ad Zachariam, filium Barachias, filii Addo, prophetam, dicens:

2. Intus est Dominus super patres vestros iracundia.

3. Et dices ad eos: Hæc dicit Dominus exercituum: ¹ Convertimini ad me, ait Dominus exercituum; et convertat ad vos, dicit Dominus exercituum.

4. Ne sitis sicut patres vestri, ad quos clamabant prophete priores, dicentes: Hæc dicit Dominus exercituum: Convertimini de viis vestris malis, et de cogitationibus vestris pessimis; et non audierunt, neque attenderunt ad me, dicit Dominus.

5. Patres vestri ubi sunt? et prophete namquid in scripturam vivunt?

¹ Isa. 31, 12 et 31, 6 et 45, 22. Jer. 5, 12. Ezech. 18, 30 et 32, 11. Osee 14, 2. Joel 4, 9. Mal. 3, 7.

21. Et subvertam solum roborum, et conteram fortitudinem regnantium; et subvertam quadrigam et ascensorem ejus; et descendent equi, et ascensores eorum, vir in gladio fratris sui.

24. In die illa, dicit Dominus exercituum, assumam te, ¹ Zorobabel, fili Salathiel, serve meus dicit Dominus; et ponam te quasi signaculum, quia to legi, dicit Dominus exercituum.

6. Verumtamen verba mea, et legitima mea, quod mandavi servis meis, prophetis, numquid non contempserunt patres vestros, et conversi sunt, et dixerunt: Sicut cogitavit Dominus exercituum facere nobis secundum vias nostras, et secundum adinventiones nostras, fecit nobis?

7. In die vigesima et quarta undecimi mensis sabati, in anno secundo Darii, factum est verbum Domini ad Zachariam, filium Barachias, filii Addo, prophetam, dicens:

8. Vidi per noctem: et ecce vir ascendens super equum rufum, et ipse stabat inter myrtos, quæ erant in profundo, et post eum equi rufi, varii, et albi.

9. Et dixi: Quid sunt isti, Domine mi? Et dixit ad me angelus, qui loquebatur in me: Ego ostendam tibi quid sint hæc.

10. Et respondit vir qui stabat inter myrtos, et dixi: Isti sunt quos misit Dominus ut perambularet terram.

11. Et responderunt angelo Domini, qui stabat inter myrtos, et dixerunt: Perambulavimus terram, et ecce omnis terra habitatur, et quiescit.

12. Et respondit angelus Domini, et dixi: Domine exercituum, usquequo tu non miseraberis Jerusalem, et urbium

Juda, quibus iratus es? Iste jam septuagimus annus est.

13. Et respondit Dominus angelo qui loquebatur in me verba bona, verba consolatoria.

14. Et dixit ad me angelus, qui loquebatur in me: Clama, dicens: Hec dicit Dominus exercituum: Zelatus sum Jerusalem et Sion zelo magno.

15. Et ira magna ego irascor super gentes oppulentes, quia ego iratus sum parum, ipsi vero adjuverunt in malum.

16. Propterea hæc dicit Dominus: Revertar ad Jerusalem in misericordiam: et domus mea edificabitur in ea, ait Dominus exercituum, et perpendiculum extendetur super Jerusalem.

17. Adhuc clama, dicens: Hæc dicit Dominus exercituum: Adhuc affluent civitates mee bonis, et consolabitur adhuc Dominus Sion, et eliget adhuc Jerusalem.

18. Et levavi oculos meos, et vidi: Et ecce quatuor cornua.

19. Et dixi ad angelum qui loquebatur in me: Quid sunt hæc? Et dixit ad me: Hæc sunt cornua que ventilaverunt Judam, et Israel, et Jerusalem.

20. Et ostendit mihi Dominus quatuor fauros.

21. Et dixi: Quid isti veniunt facere? Qui ait, dicens: Hæc sunt cornua que ventilaverunt Judam per singulos viros, et nemo eorum levavit caput suum; et venerunt isti deterrere ea, ut deliquit cornua gentium que levaverunt cornu super terram Juda ut dispergerent eam.

CAPUT II.

4. Paret vir mensurans Jerusalem, quem post captivitatem solent venemeter replenda esse habitatoribus; cui Deus pro muro erit; et edificabitur Chanaan: ac ceteris qui filios Israel adferant multæ gentes una cum Sion: iste veniet ad servitium Domini, quo ipse suscipiet in populum.

1. Et levavi oculos meos, et vidi: Et ecce vir, et in manu ejus funiculus mensurum.

2. Et dixi: Quo tu vadis? Et dixit ad me: Ut metiar Jerusalem, et videam quanta sit latitudo ejus, et quanta longitudo ejus.

3. Et ecce angelus qui loquebatur in

¹ Is. 6, 2.

me egrediebatur, et angelus alius egrediebatur in occursum ejus.

4. Et dixit ad eum: Curre, loquere ad puerum istum, dicens: Absque muro habitabitur Jerusalem, præ multitudinem hominum et jamentorum in medio ejus.

5. Et ego ero ei, ait Dominus, murus ignis in circuitu, et in gloria ero in medio ejus.

6. O, fugite de terra aquilonis, dicit Dominus, quoniam in quatuor ventos caeli dispersi vos, dicit Dominus.

7. O Sion! fuge, que habitas apud filiam Babylonis.

8. Quia hæc dicit Dominus exercituum: Post gloriam misit me ad gentes que spoliaverunt vos; qui enim legirunt vos, tangit pupillam oculi mei;

9. Quia ecce ego lavo manum meam super vos, et erunt prædæ his qui serviabant sibi; et cognoscitis quia Dominus exercituum misit me.

10. Lauda et letare, filia Sion, quia ecce ego venio, et habitabo in medio tui, ait Dominus.

11. Et applicabuntur gentes multe ad Domum in die illa, et erunt mihi in populum, et habitabo in medio tui; et scies quia Dominus exercituum misit me ad te.

12. Et possidebit Dominus Judam partem suam in terra sanctificata, et eliget adhuc Jerusalem.

13. Sicut omnis caro a facie Domini, quia consurrexit de habitaculo sancto suo:

CAPUT III.

Totus sacerdos eratus sordidus, indatur matoris, qui judicaturus est domum Domini, si in vis ipse ambulat; addocet Dominus seram suam Orientem; et de lapide agit super quem septem oculi sunt.

1. Et ostendit mihi Dominus Jesum, sacerdotem magnum, stantem coram angelo Domini; et Satan stabat a dextris ejus ut adversaretur ei.

2. Et dixit Dominus ad Satan: Insuper Domini in te, Satan! et videam Dominum in te, qui elegit Jerusalem! Numquid non isto torris est eratus de igne?

3. Et Jesus erat indutus vestibus sordidis, et stabat ante faciem angeli.

4. Qui respondit, et ait ad eos qui stabant coram se, dicens: Aferite vesti-

menta sordida ab eo. Et dixit ad eum: Ecce abstuli a te iniquitatem tuam, et indoti te mutatoris.

5. Et dixit: Ponite cidarium mandam super caput ejus. Et posuerunt cidarium mandam super caput ejus, et induerunt eum vestibus; et angelus Domini stabat.

6. Et contestabatur angelus Domini Jesum, dicens:

7. Hæc dicit Dominus exercituum: Si in vis meis ambulaveris, et custodiam meam custodieris, tu quoque judicabis domum meam, et custodies atria mea, et dabo tibi ambulantes de his qui nunc hic assistunt.

8. Audi, Jesu, sacerdos magne, tu et amici tui, qui habitant coram te, quia viri portendentes sunt: Ecce enim ego misuram servas super orientem.

9. Quia ecce lapis quem dedi coram Jesu: Super lapidem nunc septem oculi sunt; ecce ego ceslabo sculpturam ejus, ait Dominus exercituum, et auferam iniquitatem terre illius in die una.

10. In die illa, dicit Dominus exercituum, veniet vir amicum suum subter vitem et subter ficum.

CAPUT IV.

De candelabro aureo cum duobus olivis: in lapide primario et stans, ac septem oculis Domini; et horum interpretatio; quodque templum, a Zorobabel fundatum, ab ipso consummabitur.

1. Et reversus est angelus qui loquebatur in me, et suscitavit me quasi virum qui suscitatur de somno suo.

2. Et dixit ad me: Quid tu vides? Et dixi: Vidi, et ecce candelabrum aureum totum, et lampas ejus super caput ipsius, et septem lucernæ ejus super illud; et septem infusoria lucernis que erant super caput ejus.

3. Et duxit olivas super illud; una a dextris lampadis, et una a sinistris ejus.

4. Et respondi, et aio ad angelum qui loquebatur in me, dicens: Quid sunt hæc, domine mi?

5. Et respondit angelus qui loquebatur in me, et dixit ad me: Numquid necis quid sunt hæc? Et dixi: Non, domine mi.

6. Et respondit, et ait ad me, dicens: Hæc est verbum Domini ad Zorobabel, dicens: Non in exercitu, nec in robore,

¹ Luc. 1, 78.

sed in spiritu meo, dicit Dominus exercituum.

7. Quis tu, mons magnus, coram Zorobabel? In planum; et educet lapidem primarium, et exequabitur gratiam gratis ejus.

8. Et factum est verbum Domini ad me, dicens:

9. Manus Zorobabel fundaverunt domum istam, et manus ejus perficiet eam; et scietis quia Dominus exercituum misit me ad vos.

10. Quis enim desipit dies parvos? Et latrabunt, et videbunt lapidem stantem in manu Zorobabel. Septem isti oculi sunt Domini, qui discurrunt in universam terram.

11. Et respondi, et dixi ad eum: Quid sunt hæc olivæ istæ, et dexteram candelabri, et ad sinistram ejus?

12. Et respondi secundo, et dixi ad eum: Quid sunt duæ spicæ aureæ in quibus sunt justitia duæ rostræ aureæ in quibus sunt suffusoria eius auro?

13. Et ait ad me, dicens: Numquid necis quid sunt hæc? Et dixi: Non, domine mi.

14. Et dixit: Isti sunt duo filii olei, qui assistunt Domini universæ terre.

CAPUT V.

Voluen volans, quo loqui judicabatur; messier in amphora solens cum massa plumbi, designat impietatem; et dicit malitiosos alate levant illam in aera.

1. Et conversus sum, et levavi oculos meos, et vidi, et ecce volans volans.

2. Et dixit ad me: Quid tu vides? Et dixi: Ego video volentem volans; longitudo ejus viginti cubitorum, et latitudo ejus decem cubitorum.

3. Et dixit ad me: Hæc est maledictio que egreditur super faciem omnis terre; quia omnis fur, sicut ibi scriptum est, judicabitur, et omnis jurans ex hoc similiter judicabitur.

4. Educam illud, dicit Dominus exercituum; et veniet ad domum foris, et ad domum jurantis in nomine meo mendaciter; et commorabitur in medio domus ejus, et consumet eam, et ligna ejus, et lapides ejus.

5. Et egresus est angelus qui loquebatur in me, et dixit ad me: Leva oculos tuos, et vide quod est hoc quod egreditur.

6. Et dixi: Quidnam est? Et ait: Hæc

est amphora egrediens. Et dixit: Hec est oculus eorum in universa terra.

7. Et ecce talentum plumbi portabatur, et ecce mulier una sedens in medio amphorae.

8. Et dixit: Hec est impietas. Et projecit eam in medio amphorae, et misit massam plumbeam in eas ojus.

9. Et levavi oculos meos, et vidi: Et ecce duae mulieres egredientes; et spiritus in filiis earum, et habebant alas quasi alas mivi, et levaverunt amphoram inter terram et caelum.

10. Et dixi ad angelum qui loquebatur in me: Quo istae deferunt amphoram?

11. Et dixit ad me: Ut aedificetur ei domus in terra Sennar, et stabilitur, et ponatur ibi super basem suam.

CAPUT VI.

Quatuor quadrigae vise de medio duorum montium arserunt, quatuor vesti sunt egredientes in terram; de cornibus in capite Iesu sacerdotis impendens; de viro quae nosse Oriens, qui templum aedificabit Domino, et dominabitur in solio suo.

1. Et conversus sum, et levavi oculos meos, et vidi: Et ecce quatuor quadrigae egredientes de medio duorum montium, et montes, montes aerei.

2. In quadriga prima equi rufi, et in quadriga secunda equi nigri.

3. Et in quadriga tertia equi albi, et in quadriga quarta equi varii et fortes.

4. Et respondi, et dixi ad angelum qui loquebatur in me: Quid sunt haec, domine mi?

5. Et respondit angelus, et ait ad me: Isti sunt quatuor venti collis qui egrediuntur ut stent coram Dominatore omnis terrae.

6. In qua erant equi nigri, egrediebantur in terram aquilonis; et albi egressi sunt post eos, et varii egressi sunt ad terram austris.

7. Qui autem erant robustissimi, exierunt, et querebant ire et discurrere per omnem terram. Et dixit: Ite, perambulate terram; et perambulaverunt terram.

8. Et vocavit me, et locutus est ad me, dicens: Ecce qui egrediuntur in terram aquilonis, requiescere fecerunt spiritum meum in terra aquilonis.

¹ Luc. 1, 78.

9. Et factum est verbum Domini ad me, dicens:

10. Sume a transmigratione, ab Haddai, et a Tobia, et ab Idai; et venies in die illa, et intrabis domum Josai, filii Sophoniae, qui venerunt de Babilonia.

11. Et sumes aurum et argentum, et facies coronas, et pones in capite Iesu, filii Josedece, sacerdotis magni;

12. Et loqueris ad eum, dicens: Hec ait Dominus exercituum, dicens: ¹ Ecce vis omnia novus terris; et subter eum orietur, et aedificabit templum Domino.

13. Et ipse extruxit templum Domino; et ipse portabit gloriam, et sedebit, et dominabitur super solio suo; et erit scordos super solio suo, et consilium pacis erit inter illos duos.

14. Et coronas erunt Helaem, et Tobia, et Idai; et Hem, filio Sophoniae, memoriales in templo Domini.

15. Et qui proci sunt venient, et aedificabunt in templo Domini; et scietis quia Dominus exercituum misit me ad vos. Erit autem hoc, si auditis audientiam vocem Domini Dei vestri.

CAPUT VII.

Jejunia quibus Judaei per lxx annos captivitate jejunaverunt, non placebant Domino, quia in iniquitatibus suis perambulebant; proinde hortatur eos ad respiciendum; non quia prophetas olim non audierant, dispevit eos Dominus in gentes, terraeque desolatae facta est propter ipsorum iniquitates.

1. Et factum est in anno quarto Dari regis, factum est verbum Domini ad Zachariam, in quarta mensis novii, qui est calendar.

2. Et miserunt ad domum Dei, Sarsar, et Rogomolech, et viri qui erant cum eo, ad deprecandum faciem Domini;

3. Ut dicerent sacerdotibus domus Domini exercituum, et prophetis, loquentes: Numquid flendum est mihi in quinto mense, vel sanctificare medebam, sicut jam feci multis annis?

4. Et factum est verbum Domini exercituum ad me, dicens:

5. Loquere ad omnem populum terrae, et ad sacerdotes, dicens: ² Cum jejunaretis, et plangeretis in quinto et septimo

¹ Luc. 28, 5.

per hos septuaginta annos, numquid jejunium jejunastis mihi?

6. Et cum comedistis et bibistis, numquid non vobis comedistis et vobismet ipsis bibistis?

7. Numquid non sunt verba quae locutus est Dominus in manu prophetarum priorum, cum adhuc Jerusalem habitaret, et esset opulenta, ipsa et urbes in circuitu ejus, et ad austrum, et in campestribus habitaretur?

8. Et factum est verbum Domini ad Zachariam, dicens:

9. Haec ait Dominus exercituum, dicens: Judicium verum judicate, et misericordiam et miserationes facite, unusquisque cum fratre suo.

10. ³ Et viduam, et pupillam, et advenam, et pauperem nolite calumniari, et malum viri fratris sui non cogites in corde suo.

11. Et nolnerit attendere, et averterit sepulchrum recedentem, et aures suas aggravaverunt ne audirent.

12. Et cor suum posuerunt ut adstantem, ne audirent legem, et verba quae misit Dominus exercituum in spiritu suo per manum prophetarum priorum; et facta est indignatio magna a Domino exercituum.

13. Et factum est sicut locutus est, et non audierunt, sic clamabant, et non cessabant, dicit Dominus exercituum.

14. Et dispersi eos per omnia regna quae nesciunt; et terra desolata est ab eis, eo quod non esset transiens et revertens, et posuerunt terram desiderabilem in desertum.

CAPUT VIII.

Sicut Dominus propter peccata populi sui afflixit eum, et desolatam fecit Jerusalem, sic rursus facit illam plurimum habitari, omniaque dabit prospera, modo et servavit; quibus adjunguntur et aliae gentes; de similitudine dicitur a decem viris ethnicis approbata.

1. Et factum est verbum Domini exercituum, dicens:

2. Haec dicit Dominus exercituum: Zelatus sum Sion zelo magno, et indignatione magna zelatus sum eam.

3. Haec dicit Dominus exercituum: Reversus sum ad Sion, et habitabo in medio Jerusalem; et vocabitur Jerusa-

lem civitas veritatis, et mons Domini exercituum mons sanctificatus.

4. Haec dicit Dominus exercituum: Adhuc habitabunt senes et anus in plateis Jerusalem, et viri baculati in manu ejus prae multitudine dierum.

5. Et plateae civitatis complentur infantibus et puellis, iudentibus in plateis ejus.

6. Haec dicit Dominus exercituum: Si videbitur difficile in oculis reliquiarum populi hujus in diebus illis, numquid in oculis meis difficile erit? ⁴ dicit Dominus exercituum.

7. Haec dicit Dominus exercituum: Ecce ego salvabo populum meum de terra orientis, et de terra occusis solis.

8. Et adducam eos, et habitabunt in medio Jerusalem; et erunt mihi in populum, et ego ero eis in Deum, in veritate et in justitia.

9. Haec dicit Dominus exercituum: Confortentur manus vestrae, qui auditis in his diebus sermones istos per os prophetarum, in die qua fundata est domus Domini exercituum, ut templum aedificaretur.

10. Siquidem ante dies illos merces hominum non erat, nec merces jumentorum erat; neque introcuti, neque exeamti erat pax prae tribulatione, et dimissi omnes homines, unumquemque contra proximum suum.

11. Nunc autem non iuxta dies priores ego faciam reliquias populi hujus, dicit Dominus exercituum.

12. Sed semen pacis erit: vinea dabit fructum suum, et terra dabit germen suum, et caeli dabant rorem suum; et possidere faciam reliquias populi hujus universa haec.

13. Et erit: Sicut eratis maledictio in gentibus, domus Juda, et domus Israel; sic salvabo vos, et eritis benedictio. Nolite timere, confortentur manus vestrae.

14. Quia haec dicit Dominus exercituum: Sicut cogitavi ut affligerem vos, vestri me, dicit Dominus.

15. Et non sum miseratus; sic conversus cogitavi, in diebus istis, ut beneficium domui Juda et Jerusalem. Nolite timere.

16. Haec sunt ergo verba quae facietis: ⁵ Loquimini veritatem unusquisque cum

¹ Exod. 22, 22. Isa. 1, 23. Jer. 5, 23

² Ezech. 4, 23.

proximo suo; veritatem et iudicium pacis iudicatis in portis vestris.

17. Et unusquisque malum contra amicum suum ne cogitatis in cordibus vestris, et iuramentum mandax ne diligatis; omnia enim hæc sunt que odi, dicit Dominus.

18. Et factum est verbum Domini exercituum ad me, dicens:

19. Hæc dicit Dominus exercituum: Jejunium quartum, et jejunium quintum, et jejunium septimum, et jejunium decimum erit domui Juda in gaudium et letitiam, et in sollemnitatis preclaras. Veritatem tantum et pacem diligite.

20. Hæc dicit Dominus exercituum: Insuper quoque veniant populi, et habitabunt in civitatibus vestris.

21. Et vadant habitatores, unus ad alterum, dicentes: Eamus, et deprecemur faciem Domini, et queramus Dominum exercituum. Vadam etiam ego.

22. Et venient populi multi, et gentes robustæ, ad querendum Dominum exercituum in Jerusalem, et deprecandam faciem Domini.

23. Hæc dicit Dominus exercituum: In diebus illis in quibus apprehenderunt decem homines ex omnibus linguis gentium, et apprehenderunt funiculum viri Judæi, dicentes: Ibi mus robiscum, ad divinum enim quoniam Deus robiscum est.

CAPUT IX.

Vaticinatur adversus civitates Syriæ, et super bos Philistinæ; rex Christus venturus est ad Sion insidens pullo asini, et ab isto bello impetrabit mundum in magna pace; quidam erunt victores de lacte in sanguine testamenti sui; omnia dicantur futura populo Dei prospera, quoniam ipse cum profectus.

1. Onus verbi Domini in terra Hadrach, et Damasci, respiciet ejus; quia Domini est onus hominibus et omnium tribuum Israel.

2. Enasit quoque in terminis ejus, et Tyrus, et Sidon; assumpserunt quippe sibi sapientiam valde.

3. Et edificavit Tyrus munitionem suam; et coacervavit argentum quasi humum, et aurum et lutum platearum.

4. Ecce Dominus possidebit eam; et percutiet in mari fortitudinem ejus, et hæc signi devertabunt.

¹ Isa. 62, 11. Matth. 21, 5.

5. Videbit Ascalon, et timebit; et Gaza, et dolebit nimis; et Accaron, quoniam confusa est spes ejus; et perit rex de Gaza, et Ascalon non habitabitur.

6. Et sedabit separatim in Azoto, et disperdam superbiam Philistinorum.

7. Et auferam sanguinem ejus de ore ejus, et abominaciones ejus de medio dentium ejus; et relinquatur etiam ipse Deo nostro, et erit quasi dux in Juda, et Accaron quasi Jebusæus.

8. Et circumdabo domum meam in his qui militant mihi cantes et reverentes; et non transibit super eos ultra exactor, quia nunc vidi in oculis meis.

9. Exultat satis, filia Sion; jubila, filia Jerusalem: Ecce Rex tuus venisti tibi iustus, et Salvator; ipse pauper, et ascendens super asinum, et super pulum filium asine.

10. Et disperdam quadrigam et Ephraim, et equum de Jerusalem, et dissipabitur arcas belli; et loquetur pœne gentibus, et potestas ejus a mari usque ad mare, et a fluminibus usque ad fines terre.

11. Tu quoque in sanguine testamento tui emisisti victos tuos de lacte in quo non est aqua.

12. Convertimini ad munitionem, vincti spei; hodie quoque annuntians duplicia reddam tibi.

13. Quoniam extendi mihi Judam quasi arcum; implevi Ephraim; et suscitabo filios tuos, Sion! super filios tuos, Grecia! et ponam te quasi gladium forum.

14. Et Dominus Deus super eos videbit, et erit et exhibit ut fulgur jaculum ejus; et Dominus Deus in tuba canet, et vadit in turbine austri.

15. Dominus exercituum proteget eos, et devertabunt, et sublevent lapidibus funde; et bibentes inebriabuntur quasi a vino; et replebuntur ut piala, et quasi cornua altaris.

16. Et salvabit eos Dominus Deus eorum in die illa, ut gregem populi sui, quia lapides sancti elevabuntur super terram ejus.

17. Quid enim bonum ejus est, et quid pulchrum ejus, nisi frumentum electorum, et vinum germanas virginum?

CAPUT X.

Solas Dominus potest petita permittere, qui confortabit Judæos; et miseris ipsorum cum con-

gregabit eos a variis locis captivitatis in terram patriam, humilitatis ipsorum inimicis.

1. Petito a Domino pluviam in tempore serotino, et Dominus faciet nives; et pluviam imbris dabit eis, singulis herbam in agro.

2. Quia simulacra locuta sunt inutile, et divini viderunt monitum, et consolaciones locuti sunt frustra, vane consoletantur; ideoque abducti sunt quasi greges; affligentur, quia non est eis pastor.

3. Super pastores iratus est furor meus, et super hircos visitabo; quia visitavit Dominus exercituum gregem suum, domum Juda, et posuit eos quasi equum glorie suæ in bello.

4. Ex ipso angulus, ex ipso paxillus, ex ipso arcus prælii, ex ipso egredietur arcum simul.

5. Et erunt quasi fortes concutientes lutum viarum in prælio; et bellabunt, quia Dominus cum eis; et confundentur assessores eorum.

6. Et confortabo domum Juda, et domum Joseph salvabo; et convertam eos, quia miserhor eorum; et erunt sicut fuerunt quando non projeceram eos; ego enim Dominus Deus eorum, et exaudiam eos.

7. Et erunt quasi fortes Ephraim; et instabunt cor eorum quasi a vino; et illi erunt videbunt, et instabuntur, et exultabit cor eorum in Domino.

8. Sibilabo eis, et congregabo illos, quia redemi eos; et multiplicabo eos sicut ante fuerant multiplicati.

9. Et seninabo eos in populis; et de longe recordabuntur mei; et vivent cum filiis suis, et revertentur.

10. Et reducam eos de terra Egypti, et de Assyriis congregabo eos, et ad terram Galaad et Liban adducam eos, et non inventur eis locus;

11. Et transibit in mari froto, et percutiet in mari fluctus, et confundentur omnia profunda fluminis, et humiliabitur superbia Assur, et sceptrum Egypti recedet.

12. Confortabo eos in Domino, et in semine ejus ambulabunt, dicit Dominus.

CAPUT XI.

Jabet Dominus pasci pecora occisionis, quibus non pariet, quia cum eis pastores non pasciant; de duabus virginis tandem absce-

¹ Matth. 27, 9.

sis, et tribus pastoribus uno mense succinias; de appensa mercato triginta argenteorum projectorum ad stabularium; de alio male pastore a Domino succidendo.

1. Aperi, Libane! portas tuas, et comedat laniis cedros tuas.

2. Ululab, abies, quia cecidit cedrus, quoniam magnifici vastati sunt; ululab, quereus Basan, quoniam succius eius saltus munifus.

3. Vox ululantis pastorum, quia vastata est magnificentia eorum; vox rugitus leonum, quoniam vastata est superbia Jordanis.

4. Hæc dicit Dominus Deus meus; Pasce pecora occisionis,

5. Quæ qui possederant occidebant, et non debebant, et vendebant ea, dicentes: Benedictus Dominus; divites facti sumus; et pastores eorum non pasciant eis.

6. Etego non parcam ultra super habitantes terram, dicit Dominus; ecce ego tradam homines, unumquemque in manu proximi sui, et in manu regis sui; et concidant terram, et non erunt de manu eorum.

7. Et pascam populo occisionis propter hoc, o pauperes gregis! Et assumpsi mihi duas virgas; unam vocavi Decorem, et alteram vocavi Funiculum; et pavi gregem.

8. Et succidit tres pastores in mense uno, et contracta est anima mea in eis, siquidem et anima eorum variavit in me.

9. Et dixi: Non pascam vos; quod moritur, moriatur; et quod succiditur, succidatur; et reliqui deorent unumquemque carnem proximi sui.

10. Et tuli virgam meam que vocabatur Decus, et absceci eam, ut irritum facerem fœdus meum quod percussi cum omnibus populis.

11. Et in irritum deductum est in die illa; et cognoverunt sic pauperes gregis qui custodiant mihi, quia verbum Domini est.

12. Et dixi ad eos: Si bonum est in oculis vestris, afferite mercedem meam; et si non, quiescite. ¹ Et appenderunt mercedem meam triginta argenteos.

13. Et dixit Dominus ad me: Projice illos ad stabularium, decorem pretium quo appetitatis cum eis. Et tuli triginta argenteos, et projeci illos in domum Domini, ad stabularium.

14. Et præcidi virgam meam secundam, que appellabatur Funiculus, ut dissolve-

rem germauitatem inter Judam et Israel.
15. Et dixit Dominus ad me: Adhuc sumo tibi vas pastoris stultum.

16. Quia ecce ego suscitabo pastorem in terra, qui derelicta non visitabit, dispersum non quæret, et contritum non sanabit, et id quod stat non emutiet, et carnos pingulam comedet, et ungulas eorum dissolvat.

17. O pastor! et idolum derelinque: gregem! gladius super brachium ejus, et super oculum dextrum ejus; brachium ejus ariditate siccharit, et oculus dexter ejus tenebrosus obscurabitur.

CAPIT XII.

Juda et Jerusalem a veris regibus affligentur; sed reducti illi Israel in terram suam superiores erant eis a quibus afflicti fuerant; effluque a Domino spiritu gratia super habitatores Jerusalem, ascendet ad eum quem confitentur, et super eum dolentibus, plangent singule familie seorsum.

1. Omnis verbi Domini super Israel. Dicit Dominus extendens eolum, et fundans terram, et effigens spiritum hominis in eo:

2. Ecce ego ponam Jerusalem superlinarene capsule omniibus populis in circuitu; sed et Juda erit in obsidione contra Jerusalem.

3. Et erit: In die illa ponam Jerusalem lapidem oneris cunctis populis: omnes qui levabant eam oneracione lacerabuntur; et colligentur adversus eam omnia regna terra.

4. In die illa, dicit Dominus, percussam omnem eorum in stuporem, et ascensorem ejus in amensuram; et super domum Juda aperiam oculos meos, et omnem eorum populorum percussam coactato.

5. Et dicent duces Juda in corde suo: Confortetur mihi habitatores Jerusalem in Domino exercitum, Deus eorum.

6. In die illa ponam dices Juda sicut cininum ignis in lignis, et sicut facem gais in feno; et devorabit ad dexteram et ad sinistram omnes populos in circuitu; et habitabitur Jerusalem rursus in loco suo in Jerusalem.

7. Et salvabit Dominus tabernacula Juda, sicut in principio, ut non magnifice glorietur domus David, et gloria

¹ Joan. 19, 37.

² 11 Par. 33, 22.

habitantium Jerusalem contra Judam.
8. In die illa proteget Dominus habitatores Jerusalem; et erit qui offenderit eis in die illa, quasi David, et domus David quasi Dei, sicut angelus Domini in conspectu eorum.

9. Et erit in die illa: Queram contritus omnes gentes que veniant contra Jerusalem.

10. Et effundam super domum David et super habitatores Jerusalem spiritum gratie et precum; et aspicient ad me quem confitentur; et plangent eum plangent quasi super unigenitum, et dolent super eum, ut doleri solet in morte primogeniti.

11. In die illa magnus erit plangens in Jerusalem, sicut plangens Adadremmon in campo Magdodon.

12. Et planget terra; familia et familie seorsum; familia domus David seorsum, et mulieres eorum seorsum;

13. Familie domus Nathan seorsum, et mulieres eorum seorsum; familie domus Levi seorsum, et mulieres eorum seorsum; familie domus Senni seorsum, et mulieres eorum seorsum;

14. Omnes familie relique, familie et familie seorsum, et mulieres eorum seorsum.

CAPIT XIII.

Cum fuerit fons patens domui David in abolitionem peccatoris, tollentur iherosolima; et pseudopropheta sibi carissimis lapidabuntur; que sint plange in medio manum; percussus pastor, et oves dispergenda; due partes hominum dispergentur in omni terra, et tertia pars ignem probabitur.

1. In die illa erit fons patens domui David et habitantibus Jerusalem, in abolitionem peccatoris et mensurate.

2. Et erit in die illa, dicit Dominus exercitum: Disperdam nomina idolorum de terra, et non memorabuntur ultra; et pseudoprophetas, et spiritum immundum auferam de terra.

3. Et erit cum propheta verit quisquam ultra, dicent ei pater ejus et mater ejus, qui genuerunt eum: Non vires, quia non medicum locutus es in nomine Domini; et confitent eum pater ejus et mater ejus, genitores ejus, cum propheta verit.

4. Et erit: In die illa confundentur

¹ Esach. 30, 13.

prophetæ, unusquisque ex visione sua cum propheta verit; nec operientur pallio sacino, ut mentiantur;

5. Sed dicit: Non sum propheta; homo agricola ego sum, quoniam Adam exemplum meum ab adolescentia mea.

6. Et dicitur ei: Quid sunt plange ista in medio manum tuarum? Et dicit: His plangens sum in domo eorum qui diligebant me.

7. Frange! suscite super pastorem meum, et super virum coherentem mihi, dicit Dominus exercitum; et percute pastorem, et dispergantur oves; et convertentur manum meam ad parvulos.

8. Et erunt in omni terra, dicit Dominus, partes due in ea dispergentur, et deficient; et tertia pars relinquetur in ea.

9. Et ducam tertiam partem per ignem, et arsum eos sicut uritur argentum, et probabo eos sicut probatur aurum. Ipse vocabit nomen meum, et ego exaudiam eum. Dicam: Populus meus es; et ipse fiet: Dominus Deus meus.

CAPIT XIV.

ostquam Jerusalem passâ fuerit captivalem aliasque afflictiones a gentibus, erit dies nota Domino, cum exhibent aque vivæ de Jerusalem, et Iheri Israel revertentur, habitaturi secro Jerusalem; percastique Dominus plaga gentes que pugnaverant adversus Jerusalem, et harum religio ascendet ad sicut Dominum Jerusalem, sanctumque erit quod est super fronsam equi.

1. Ecce venient dies Domini, et dividetur spolia tua in medio tui.
2. Et congregabo omnes gentes ad Jerusalem in prelium; et capletur civitas, et vastabuntur domus, et mulieres violabuntur; et egredietur media pars civitatis in captivatem, et reliquum populi non auferetur ex urbe.

3. Et egredietur Dominus, et preliabitur contra gentes illas, sicut preliatus est in die certaminis.

4. Et stabant pedes ejus in die illa super montem Olivarum, qui est contra Jerusalem ad orientem; et scindetur Jerusalem Olivarum ex media parte sui ad meridionem et ad occidentem, prærupto grandi valde; et separabitur medium montis ad aquilonem, et medium ejus ad meridionem.

5. Et fugietis ad valem montium

Math. 26, 31. Marc. 14, 27.

eorum, quoniam conjunguntur vallis montium usque ad proximum; et fugietis sicut fugistis a facie terra motus in diebus Ozias, regis Juda; et veniet Dominus Deus meus, omnesque sancti cum eo.

6. Et erit in die illa: Non erit lux, sed frigus et gelu.

7. Et erit dies una que nota est Domino, non dies neque nox; et in tempore vesperi erit lux.

8. Et erit in die illa: Exhibent aque vivæ de Jerusalem, medium eorum ad mare orientale, et medium eorum ad mare norrissimum; in aestate et in hieme erunt.

9. Et erit Dominus Rex super omnem terram: in die illa erit Dominus unus, et erit nomen ejus unum.

10. Et revertetur omnis terra usque ad desertum, de colle Remmon ad austrum Jerusalem; et exaltabitur, et habitabit in loco suo, a porta Benjamin usque ad locum portæ prioris, et usque ad portam angulorum, et a turri Hanaeael usque ad torcularia regis.

11. Et habitabit in ea, et anathema non erit amplius; sed sodebit Jerusalem secura.

12. Et hæc erit pugnæ que percussit Dominus omnes gentes que pugnaverunt adversus Jerusalem: Tabescet caro uniuscujusque stantis super pedes suos; et oculi ejus contabescunt in foraminibus suis, et lingua eorum contabescet in ore suo.

13. In die illa erit tumultus Domini magnus in eis; et apprehendet vir manum proximi sui, et conseruet manus ejus super manum proximi sui.

14. Sed et Judas pugnabit adversus Jerusalem; et congregabuntur divite omniom gentium in circuitu, aurum, et argentum, et vestes multe satis.

15. Et sic erit ruina equi, et muli, et camelii, et asini, et omnium jumentorum que fuerint in castris illis, sicut ruina hæc.

16. Et omnes qui reliqui fuerint de universis gentibus que venerunt contra Jerusalem, ascendent ab anno in annum ut adoret Regem, Dominum exercitum, et colubrent festivatem Tabernaculorum.

17. Et erit: Qui non ascenderit de familiis terre ad Jerusalem, ut adoret Regem, Dominum exercitum, non erit super eos imber.

¹ Amos 1, 1.

18. Quod et si familia Egypti non ascenderit et non venerit, nec super eos erit; sed erit ruina qua percutiet Dominus omnes gentes que non ascenderit ad celebrandum festivitatem Tabernaculorum.

19. Hoc erit peccatum Egypti, et hoc peccatum omnium gentium que non ascenderit ad celebrandum festivitatem Tabernaculorum.

20. In die illa erit quod super fremum equi est sanctum Domino; et erunt lebetes in domo Domini quasi phiale coram altari.

21. Et erit omnis lebes in Jerusalem et in Juda sanctificatus Domino exercituum; et venient omnes immolantes, et sument ex eis, et coquent in eis; et non erit mercator ultra in domo Domini exercituum in die illo.

PROPHETIA MALACHIÆ.

CAPUT I.

Prophetis Malachiæ ad Israel, quem Dominus arguit ingratitude, quod non agnoscebat se in Jacob, unde dicebat, dilectum, rejecto Isaac cum populo suo; iteo conqueritur se ab Israel non honorari neque timeri, quodque sacerdotes despiciant nomen Domini quorum rejecti sacrificia, gratiam habens oblationem mundam que in omni loco offertur.

1. Onus verbi Domini ad Israel in manu Malachiæ.

2. Dilexi vos, dicit Dominus, et dixistis: In quo dilexistis nos? Nonne frater erat Isaac Jacob? dicit Dominus, et dilexi Jacob.

3. Isaac autem odio habuit; et posuit miseriam ejus in solitudinem, et hereditatem ejus in dracones descrii.

4. Quod si dixerit Idumæa: destructi sumus, sed revertentes edificabimus que destructa sunt; hæc dicit Dominus exercituum: Isrl edificabunt, et ego destrua; et vocabuntur termini impunitatis, et populus cui iratus est Dominus usque in æternum.

5. Et oculi vestri videbant, et vos dicitis: Magnificetur Dominus super terminum Israel!

¹ Rom. 9, 12.

magnum est nomen meum in gentibus, dicit Dominus exercituum.

12. Et vos pollicistis illud in eo quod dicitis: Mensa Domini contaminata est; et quod superponitur contemptibile est, cum igne qui illud devoravit.

13. Et dixistis: Ecce de labore, et exustiflatis illud, dicit Dominus exercituum; et inutilitatis de rapinis claudum et langulidum, et inutilitatis manus; numquid suscipiam illud de manu vestra? dicit Dominus.

14. Maledictus dolosus qui habet in grege suo masculum, et votum faciens, immolat debile Domino! quia Rex magnus ego, dicit Dominus exercituum, et nomen meum horribile in gentibus.

CAPUT II.

Comminatur Dominus se maledicturam benedictionibus sacerdotum, nisi respiciant; ipse enim legem continent, irritam facientes pactum Levi, qui hic laudatur; transgressus est et Juda ducens alienigenas, quapropter non respiciet deinceps Dominus ad sacrificium eorum; de uxore diligenda, seu dimittenda; laborare fecerunt Dominum in sermionibus suis.

1. Et cunc ad vos mandatum hoc, o sacerdotes:

2. Si nolueritis audire, et si nolueritis ponere super cor ut detis gloriam nomini meo, ait Dominus exercituum, mittam in vos agestatem, et maledicam benedictionibus vestris, et maledicam illis, quoniam non posuistis super cor.

3. Ecce ego projiciam vobis brachium, et dispergam super vultum vestrum stercorem sollemnium vestrarum, et assumet vos secum.

4. Et scietis quia nisi ad vos mandatum istud, ut esset pactum meum cum Levi, dicit Dominus exercituum.

5. Pactum meum fuit cum eo vitæ et pacis; et dedi ei timorem, et timuit me, et facte nominis mei pavebat.

6. Lex veritatis fuit in ore ejus, et iniquitas non est inventa in labiis ejus; in pace et in equitate ambulavit mecum, et multos avertit ab iniquitate.

7. Labia enim sacerdotis custodient scientiam, et legem requirent ex ore ejus, quia angulus Domini exercituum est.

8. Vos autem recessistis de via, et scandalizastis plurimos in lege; firmiter feci-

¹ Lev. 24, 14. Deut. 23, 15.

stia pactum Levi, dicit Dominus exercituum.

9. Propter quod et ego dedi vos contemptibiles, et humiles omnibus populis, sicut non servastis vias meas, et acceptistis faciem in lege.

10. Numquid non pater unus omnium nostram? numquid non Deus unus creavit nos? Quare ergo despicit unusquisque nostrum fratrem suum, violans pactum patrum nostrorum?

11. Transgressus est Juda, et abominatio facta est in Israel et in Jerusalem, quia contaminavit Judas sanctificationem Domini, quam dilexit, et habuit filiam dicit alieni.

12. Disperdit Dominus virum qui fecerit hæc, mandatum et disciplinam de tabernaculis Jacob, et effecerunt manus Domino exercituum.

13. Et hoc rursum fecistis: Operiebatis lacrymis altare Domini fletu, et murgitu, ita ut non respiciam ultra ad sacrificium, nec accipiam placabile quid de manu vestra.

14. Et dixistis: Quam ob causam? Quia Dominus sanctificatus est inter te et uxorem pubertatis tuæ, quam tu despexisti, et hæc particeps tuæ, et uxore fornicis tui.

15. Nonne unus fecit? et residuum spiritus ejus est? Et quid unus querit, nisi semen Dei? Custodite ergo spiritum vestrum, et uxorem adolescentiæ tuæ noli despiciere.

16. Cum ego habueris, dimitte, dicit Dominus, Deus Israel; operiet autem iniquitas vestimentum ejus, dicit Dominus exercituum. Custodite spiritum vestrum, et nolite despiciere.

17. Laborare fecistis Dominum in sermionibus vestris, et dixistis: In quo cum fecimus laborare? In eo quod dicitis: Omnis qui fecit malum bonus est in conspectu Domini, et tales ei placent; aut certe ubi est Deus iudicii?

CAPUT III.

De precursore Christi, et hujus adventa, ac futuro iudicio; qui, purgatis illis Levi, gratiam habebit sacrificium Jude et Jerusalem; comminatur sceleratis gravem ultionem; quos tamen ad se revocat, plurima bona conversis promittens; consequitur de iustitiam filiorum Israel, et quod ipsam in-

² Malch. 23, 2. Eph. 4, 6.

decimis ante conflant, quodque dicant Deo non esse curis suis entiores, equis contrarium tandem experientur.

1. Ecce ego mitto angelum meum, et preparabit viam ante faciem meam; et statim veniet ad templum suum Dominator quem vos queritis, et angelus testamenti quem vos vultis. Ecce venit, dicit Dominus exercituum.

2. Et quis poterit cogitare diem adventus ejus, et quis stabit ad videndum eum? Ipse enim quasi ignis conflans, et quasi herba fulgurans.

3. Et sedebit conflans, et emundans argentum; et purgabit filios Levi, et colabit eos quasi aurum et quasi argentum, et erunt Domino offerentes sacrificia in justitia.

4. Et placebit Domino sacrificium Juda et Jerusalem, sicut dies seculi, et sicut anni antiqui.

5. Et accedam ad vos in iudicio, et ero testis velox maleficis, et adulteris, et perjuris, et qui calumniantur mercedem mercenarii, viduas, et pupillos, et opprimunt peregrinum, nec timeant me, dicit Dominus exercituum.

6. Ego enim Dominus, et non mutor; et vos, filii Jacob, non estis consumpti; 7. A diebus enim patrum vestrorum recessistis a legibus meis, et non revertistis; 8. Revertimini ad me, et revertetur ad vos, dicit Dominus exercituum. Et dixistis: In quo revertemur?

9. Si alliget homo Deum, quia vos configitis me? Et dixistis: In quo configitis me? In decimis et in primitiis.

10. Et in memoria vos maledicti estis, et me vos configitis gens tota.

11. Inferte omnem decimam in horreum, et sit cibus in domo mea; et non infuror super hoc, dicit Dominus; si non apererit vobis cataractas caeli, et effundero vobis benedictionem usque ad abundantiam;

12. Et increpabo pro vobis devorantem; et non corrumpet fructum terræ vestre, nec erit sterilis vinea in agro, dicit Dominus exercituum.

13. Et beatos vos dicent omnes gentes; oris enim vos terra desiderabilis, dicit Dominus exercituum.

1. Matth. 11, 10. Marc. 1, 2. Luc. 1, 17 et 27.
2. Zach. 1, 8.
3. Job 3, 15.

13. Invaluerant super me verba vestra, dicit Dominus.

14. Et dixistis: Quid locuti sumus contra te? Dixistis: 2. Vanus est qui servit Deo; et quod emolumenta; qui custodivimus precepta ejus, et qui ambulavimus tristes coram Domino exercituum?

15. Ergo nunc beatos dicimus arguentes, siquidem modificati sunt facientes impietatem, et contaverunt Deum, et salvi facti sunt.

16. Tunc locuti sunt timentes Dominum, unusquisque cum proximo suo; et attendit Dominus, et audivit, et scriptus est liber monumenti eorum eo die, mentibus Domini, et cogitantibus nomen ejus.

17. Et erunt mihi, ait Dominus exercituum, in die qua ego facio, in precium, et parcam eis, sicut parcat vir filio suo servienti sibi.

18. Et convertemini, et videbitis quid sit inter justum et impium; et inter servientem Deo, et non servientem ei.

CAPUT IV.

Dies Domini inflammabit facientes impietatem, et vos ipsorum malice; orietur ad justitiam Deum timentibus, qui calcabant impies, jubet remitti legem Moysi; Elias antequam venisset dicit Dominus multas praedixit, qui converteret cor patrum ad filios, dicitur, qui converteret cor patrum ad filios.

1. Ecce enim dies venit successus quasi caminus; et erunt omnes superbi et omnes facientes impietatem stipulati; et inflammabit eos dies veniens, dicit Dominus exercituum, que non declinet quod eis radicum et germen.

2. 1. Et orietur vobis timentibus nomen meum sol justitiae, et sanitas in pensis ejus; et egredietur, et salietis sicut vituli de armento.

3. Et calcabitis impies, cum fuerint cinis sub planta pedum vestrorum, in die qua ego facio, dicit Dominus exercituum.

4. 2. Memento te legis Moysi, servi mei, quam mandavi ei in Horeb ad omnem Israel, precepta et iudicia.

5. 3. Ecce ego mittam vobis Eliam pro-

1. Luc. 1, 78.
2. Exod. 20. Deut. 4, 5-6.
3. Matth. 17, 10. Luc. 1, 17.

phetam, antequam venisset dies Domini magnus et horribilis.

6. Et converteret cor patrum ad filios,

et cor filiorum ad patres eorum; ne forte veniam, et percutiam terram aethemae.

LIBER PRIMUS MACHABÆORUM.

CAPUT L.

Mortuo Alexandro magno, qui Darium persecerat, successit tandem in Grecia Antiochus illustris; sub quo seclerati quoniam ex filiis Israel perdamant Jerusalem; Antiochus autem, devicto Ptolemaeo, rege Aegypti, invasit Jerusalem, et ablati omnia vasis templi ad thesauris, fecit eandem magistrum, unde ortus est ingens plangens; simile fecit et princeps tributorum ab eo missus, incensa Jerusalem, plurimisque in captivitate ductis; Antiochus leges idololatricae Juda statuit, ablati cunctis divini cultus ceremonis, et edificato idolo desolationis, rudimentis misere tradidit; cujus edicta filii impij secuti sunt, pili vero respuant, moerent potius subire parati.

1. Et factum est, postquam perenscit Alexander Philippus, Macedo, qui primus regnavit in Grecia, egressus de terra Cethim, Darium, regem Persarum et Modorum,

2. Constituit praelia multa, et obtinuit omnium munitiones, et interfecit reges terre;

3. Et pertransiit usque ad fines terræ, et accepit spolia multitudinis gentium, et siliit terra in conspectu ejus.

4. Et congregavit virtutem, et exercitum fortem nimis; et exaltatum est, et elevatum cor ejus;

5. Et obtinuit regiones gentium et tyrannos, et facti sunt illi in tributum.

6. Et post hoc decrevit in lectum, et cognovit quia moreretur.

7. Et vocavit pueros suos nobiles, qui secum erant nutriti a juventute, et dicit regnum suum cum adhuc viveret.

8. Et regnavit Alexander annis duodecim, et mortuus est.

9. Et obtinuerunt pueri ejus regnum, unusquisque in loco suo;

10. Et imposuerunt omnes sibi diademata post mortem ejus, et filii eorum post eos annis multis; et multiplicata sunt mala in terra.

11. Et exiit ex eis radix peccatrix, Antiochus illustris, filius Antiochi regis, qui furat Rome obses, et regnavit in anno centesimo trigesimo septimo regni Grecorum.

12. In diebus illis exoritur rex Israel filii iniqui, et susserunt multis, dicentes: Eamus, et disponamus testamentum cum gentibus quae circa nos sunt, quia ex quo recessimus ab eis, invenerunt nos multa mala.

13. Et bonus visus est sermo in oculis eorum.

14. Et destinaverunt aliqui de populo, et abierunt ad regem; et dedit illis potestatem ut facerent justitiam Gentium.

15. Et edificaverunt gymnasium in Jerusalem secundum leges nationum;

16. Et fecerunt sibi praepia, et recesserunt a testamento sancto, et juncti sunt nationibus, et venudati sunt ut facerent malum.

17. Et paratum est regnum in conspectu Antiochi, et cepit regnare in terra Aegypti, ut regnaret super duo regna.

18. Et intravit in Aegyptum in multitudine gravi, in curribus, et elephanis, et equibus, et copiosa navium multitudinis;

19. Et constituit bellum adversus Ptolemaeum, regem Aegypti, et veritus est Ptolemaeus a facie ejus; et fugit, et cederent vulnerati multi.